

DTU

Resultater fra projektet ”Kostkvalitet, kødindtag og sundhed”

Projektet er finansieret af
”Promilleafgiftsfonden for landbrug”

Fotos: Colourbox hvor intet andet er anført
Foto denne side: Promilleafgiftsfonden for Landbrug

Resultater fra projektets del 1

Karakterisering af 15-75-årige danskeres sunde eller usunde kost med forskelligt kødindhold

Hvordan ser kostmønstre ud for 15-75-årige danskere - med fokus på kød?

Seniorrådgiver Heddie Mejborn
Afdeling for Risikovurdering og Ernæring
hmej@food.dtu.dk

Undersøgelsens formål

At sammenligne kostens sammensætning blandt deltagere med

- højt eller lavt kødindhold i en sund kost
- højt kødindhold i en sund eller usund kost

Kød: Rødt kød, Forarbejdet kød, Fjerkrækød, Totalkød

Definitioner

Rødt kød: kød fra kalv, okse, lam og gris

Fjerkrækød: kød fra kylling, høne, kalkun, gås, due, and og fasan

Forarbejdet kød: er tilsat godkendte ingredienser og kan have undergået en konserverende proces, dvs. rygning, tørring, saltning eller stegning

Bacon, middagspølser, spegepølse/salami, andet forarbejdet kød

Totalkød: summen af rødt, fjerkræ og forarbejdet kød

Datagrundlag

Den nationale undersøgelse af danskernes kost og fysiske aktivitet 2000-2002, 2003-2005 og 2011-2013

10.013 deltagere, 15-75 år

Deltagerne har udfyldt en kostdagbog i syv dage

Kostens indhold af fødevarer og næringsstoffer er anført per 10 MJ

Morgenmad 1

1 Morgenmad
 *Jeg/niit blev spise Ælg morgenmad (sæt kryds) og gå til side 4
 Husk evt. mellemmåltider side 16-18

1.1 Angiv klokkelet og hvor du spiste

Fra klokken : til :

☐ 1. Hjemme	☐ 5. Burgerbar, pizza, cafeteria, pølsevogn
☐ 2. Mad med hjemmelavet, opst udenfor hjemmet	☐ 6. Rugbrødudvalg, kiosk, tankstation
☐ 3. Mad købt på arbejdet eller i skolen	☐ 7. Købt færdigret, der serveres hjemme
☐ 4. Restorant/butik	☐ 8. Andet sted, fx hos venner

1.2 Drikkevarer

	Antal	
Kaffe	<input type="text"/>	kop
Te	<input type="text"/>	kop
Kakao-, chokolademælk	<input type="text"/>	glas
Juice (fx appelsin-, æble-)	<input type="text"/>	glas
Saftvand, limonade, læskedrik	<input type="text"/>	glas
Saftvand, limonade, læskedrik (light, sukkerfri)	<input type="text"/>	glas
Løsmælk	<input type="text"/>	glas
Sødmælk	<input type="text"/>	glas
Skummet-, kømmemælk	<input type="text"/>	glas
Drikkeoghurt, drikkeoghurt	<input type="text"/>	glas
Postevand	<input type="text"/>	glas
Snaps og bitter (fx Gammel Dansk, Jægermeister o.l.)	<input type="text"/>	glas
Anden drik (notér)	<input type="text"/>	glas

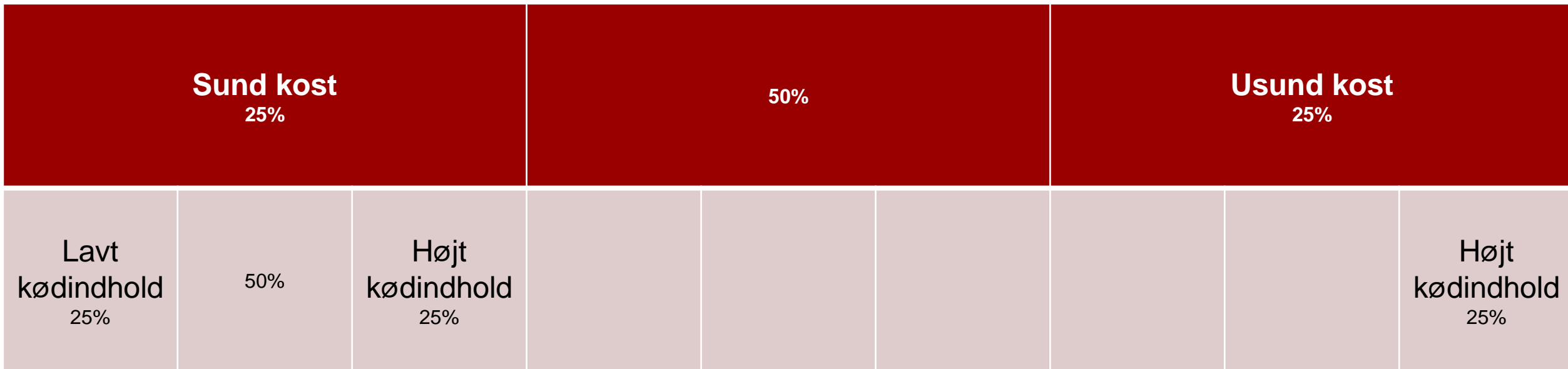
1.3 Brød

	Antal	
Fransk-, toast- og sigtebrød, horn, rundstykke, bolle o.l. ¹	<input type="text"/>	stk
Grov-, grahmsbrød, Fiberbrød, grovbolle o.l. ²	<input type="text"/>	stk
Rugbrød ³ (fx mørkt rugbrød og såkaldt rugbrød uden frø og solsikkekerner)	<input type="text"/>	stk
Rugbrød med solsikkekerner, hørfrø (fx sulbær rugbrød) ³	<input type="text"/>	stk
Knækbrød, skorppe	<input type="text"/>	stk
Kiks o.l.	<input type="text"/>	stk
Walterbrød	<input type="text"/>	stk
Tærter, croissant o.l.	<input type="text"/>	stk
Andet brød(notér)	<input type="text"/>	stk

1. stk = 1 bolle
2. 1 stk = 1 bolle + 1/2 bolle
3. 1 stk = 1 bolle

Opdeling i grupper

- Hver deltager er tildelt en kostscore for efterlevelse af kostrådene om 1) frugt & grønt, 2) fuldkorn, 3) fisk, 4) mættede fedtsyrer og 5) tilsat sukker
- Kostscore kan være fra 0 til 5
- Laveste kvartil = usund kost; højeste kvartil = sund kost
- Kødindhold g/10 MJ/dag; laveste kvartil = lavt indhold; højeste kvartil = højt indhold

Rødt kød

	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
% mænd	30	43	70
Gennemsnitsalder	47,2	50,4	40,8
Kostscore, median	4,1	4,0	2,0
Kostscore, variation	3,7-5,0	3,7-5,0	0,5-2,4

Fjerkrækød

	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
% mænd	37	32	60
Gennemsnitsalder	52,0	48,0	37,6
Kostscore, median	4,1	4,1	2,0
Kostscore, variation	3,7-5,0	3,7-5,0	0,6-2,4

Rødt kød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Rødt kød	26	121	144
Kalve- og oksekød	10	59	65
Grisekød	8,4	62	81
Fjerkrækød	28	13	3,8
Forarbejdet kød	28	36	45
Bacon	0	0	0
Salami	0	0	0,4
Middagspølser	0	0	0,7
Andet forarbejdet kød	22	29	34
Totalkød	90	187	217

Forarbejdet kød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Rødt kød	61	77	80
Kalve- og oksekød	28	30	33
Grisekød	23	36	38
Fjerkrækød	25	17	12
Forarbejdet kød	11	66	87
Bacon	0	0	0
Salami	0	2,0	3,4
Middagspølser	0	3,4	24
Andet forarbejdet kød	9,0	52	55
Totalkød	102	170	193

Fjerkrækød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Rødt kød	81	58	72
Kalve- og oksekød	32	25	33
Grisekød	37	22	30
Fjerkrækød	0	62	50
Forarbejdet kød	33	28	43
Bacon	0	0	0
Salami	0	0	0
Middagspølser	0	0	1,8
Andet forarbejdet kød	25	23	31
Totalkød	120	159	177

Rødt kød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Fisk	47	47	4,0
Grøntsager	238	254	120
Frugt	351	289	64
Fuldkorn	62	62	23
Brød	167	153	112
Kartofler, kogte og bagte	37	72	85
Kartofler, stegte	0	0	24
Fed sovs	0	3,9	19
Fastfood	0	0	39
Slik og kager	63	50	67

Forarbejdet kød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Fisk	49	43	5,1
Grøntsager	279	217	108
Frugt	353	273	65
Fuldkorn	59	69	27
Brød	152	173	130
Kartofler, kogte og bagte	48	57	73
Kartofler, stegte	0	0	17
Fed sovs	0	1,7	14
Fastfood	0	24	67
Slik og kager	66	51	71

Fjerkrækød

	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Indhold, g/10 MJ/dag			
Fisk	46	45	5,5
Grøntsager	232	271	125
Frugt	300	341	83
Fuldkorn	64	59	20
Brød	165	157	112
Kartofler, kogte og bagte	61	57	58
Kartofler, stegte	0	0	24
Fed sovs	2,4	0,8	14
Fastfood	0	0	40
Slik og kager	59	55	84

Rødt kød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Vand	1326	1155	335
Søde læskedrikke	0	0	141
Øl	24	47	94
Vin	66	78	17

Forarbejdet kød

Indhold, g/10 MJ/dag	Sund kost		Usund kost
	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Vand	1365	1082	308
Søde læskedrikke	0	0	184
Øl	0	47	141
Vin	87	66	0

Fjerkrækød

	Sund kost		Usund kost
Indhold, g/10 MJ/dag	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Vand	1074	1424	400
Søde læskedrikke	0	0	218
Øl	47	0	47
Vin	78	71	0

Rødt kød

	Sund kost		Usund kost
% af energi uden alkohol	Lavt kødindhold	Højt kødindhold	Højt kødindhold
Energi, kJ/dag	8221	7941	9599
Fedt, E%	31	34	40
Mættede fedtsyrer, E%	12	13	17
Tilsat sukker, E%	6,9	5,7	10
Fibre, g/10 MJ	30	28	16
Alkohol, E%	3,5	3,6	3,4
Mikronæringsstofscore	93	93	87

Konklusion

- Man kan godt have et højt kødindhold i en sund kost
- Et højt kødindhold i en sund kost påvirker ikke kostens indhold af fisk sammenlignet med et lavt kødindhold i en sund kost
- Når man har et lavt kødindhold i en sund kost, har man et relativt højt indhold af tilsat sukker fra slik og kager, men ikke fra sodavand
- Når man har et lavt indhold af fjerkrækød i en sund kost, har man til gengæld et relativt højt indhold af rødt kød
- Når man spiser meget kød, spiser man også mange kogte/bagte kartofler

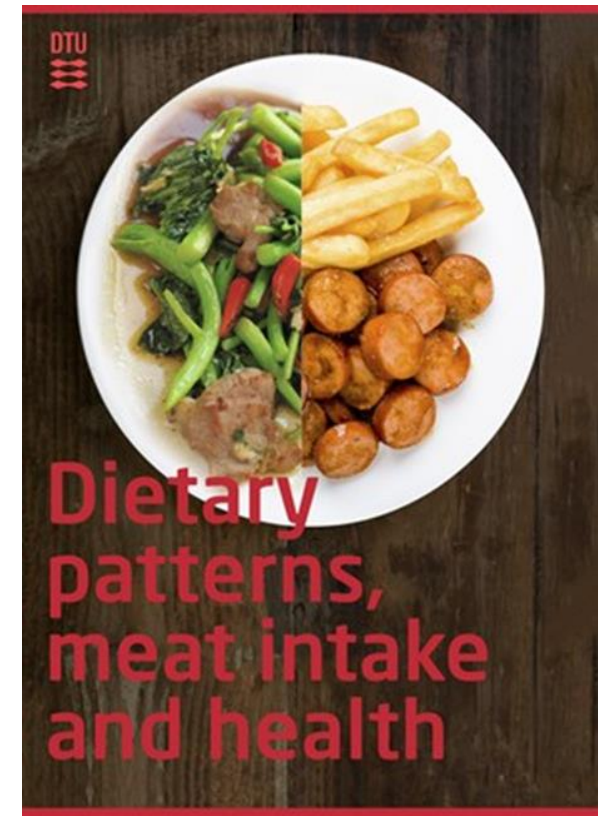

Konklusion

- Gruppen med højt indhold af kød i en usund kost består især af yngre personer, og der er flere mænd i gruppen sammenlignet med de to andre grupper
- Et højt kødindhold i en usund kost er 19-32% højere end i en sund kost, undtagen for fjerkræ hvor det er 19% lavere
- Når man spiser meget kød i en usund kost, så spiser man også mange stegte kartofler, fed sovs og fastfood
- Når man spiser meget kød i en usund kost, har man et højt energiindtag og energien kommer i højere grad fra fedt
- Fiberindholdet er halvdelen af det anbefalede i en usund kost med højt kødindhold
- De tre grupper drikker forskellige alkoholiske drikke, men energiindtaget fra alkohol er ikke forskelligt i de tre grupper

Resultaterne er publiceret i rapporten ”Dietary patterns, meat intake and health”

Rapporten kan hentes på
DTU Fødevareinstituttets
hjemmeside www.food.dtu.dk

Tak for jeres opmærksomhed

Tak til mine medforfattere

Karsten Kørup og Anja Bilstoft-Jensen

Foto: Samvirke.dk